

Зареєстровано Міністерством
соціальної політики України

Реєстраційний номер 4 від 30 січня 2014 р.

Рекомендації реєструючого органу
№ 654/0/14-14/18 від 30.01.2014 р.

Уповноважена особа
реєструючого органу В. Коломієць

ТЕРИТОРІАЛЬНА УГОДА

**між Кіровоградською обласною державною
адміністрацією, Кіровоградським обласним об'єднанням
організацій роботодавців та Федерацією профспілок
Кіровоградської області
на 2014-2017 роки**

м. Кіровоград
2013 рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Керуючись Конституцією України, законами України "Про соціальний діалог в Україні", "Про колективні договори і угоди", іншими нормативно-правовими актами, Кіровоградська обласна державна адміністрація, Кіровоградське обласне об'єднання організацій роботодавців та Федерація профспілок Кіровоградської області (далі – Сторони) уклали Територіальну угоду (далі – Угода) з метою спрямування спільних зусиль Сторін на забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку області і високих стандартів життя населення шляхом підвищення конкурентноздатності підприємств, забезпечення зростання рівня зайнятості населення, створення гідних умов праці.

Сторони визнають повноваження одна одної й зобов'язуються дотримуватися принципів соціального діалогу: законності та верховенства права, репрезентативності і правоможності Сторін та їх представників, незалежності та рівноправності Сторін, конструктивності та взаємодії, добровільності та прийняття реальних зобов'язань, взаємної поваги та пошуку компромісних рішень, обов'язковості розгляду пропозицій Сторін, пріоритету узгоджувальних процедур, відкритості та гласності, обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей, відповідальності за виконання прийнятих зобов'язань.

Сторони сприятимуть включенню основних положень Угоди до комплексних та цільових програм економічного і соціального розвитку області, домагатимуться фінансового забезпечення цих положень під час формування проектів місцевих бюджетів.

Положення Угоди діють безпосередньо і розповсюджуються на суб'єкти діяльності, управління та господарювання, які перебувають у сфері дії Сторін, що уклали Угоду. Вони є правовою основою під час укладення угод у районах, містах області та колективних договорів підприємств, установ, організацій і повинні використовуватися як мінімальні гарантії.

Сторони сприятимуть на всіх рівнях соціального діалогу створенню умов ведення переговорів з укладення угод і колективних договорів.

Угода набирає чинності з дати підписання її Сторонами і діє до укладення нової або перегляду цієї Угоди.

Зміни до Угоди вносяться після попередніх переговорів, за взаємною згодою Сторін.

У випадку реорганізації Сторін, які підписали Угоду, повноваження і обов'язки щодо виконання норм Угоди переходять до правонаступника.

РОЗДІЛ І. РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗРОСТАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Сторони визнають, що головною метою соціально-економічної розвитку області є збереження, відтворення й розвиток виробничого, інтелектуального та людського потенціалу шляхом соціальної орієнтації економічних реформ, удосконалення виробничих, соціально-економічних, трудових відносин.

Виходячи з того, що економічний розвиток області повинен бути орієнтований на забезпечення підтримки високих темпів та якісних показників розвитку реального сектора економіки,

1. Сторони домовилися:

1) забезпечити захист інтересів місцевих товаровиробників та сприяти їм щодо розробки і реалізації сучасних інвестиційних проектів, розвитку зовнішньоекономічної діяльності, налагодження нових господарських зв'язків, розміщенні державних замовлень на виробництво, розвитку кооперативних зв'язків між підприємствами-товаровиробниками на внутрішньому ринку області;

2) забезпечити щорічне збільшення обсягів виробництва промислової продукції підприємствами області відповідно до стратегії економічного і соціального розвитку Кіровоградської області на 2013-2020 роки, затвердженої рішенням обласної ради 21 грудня 2012 року № 411 (далі – Стратегія);

3) щороку забезпечувати за участю Сторін Угоди розробку і виконання заходів програми економічного і соціального розвитку області на основі реалізації обласної програми "Центральний регіон – 2015" та Стратегії;

4) сприяти зміцненню інвестиційного потенціалу економіки області, збільшенню обсягів інвестицій в реальний сектор економіки;

5) сприяти організації та проведенню робіт із впровадження енергозберігаючих технологій і заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшення енергоємності виробництва продукції з залученням наукових та дослідницьких закладів області;

6) сприяти протягом дії Угоди впровадженню суб'єктами господарювання міжнародного стандарту "Соціальна відповідальність 8000" та дотриманню принципів соціальної відповідальності бізнесу щодо працівників та їх представників;

7) трудові відносини на підприємствах, в установах і організаціях області будувати на засадах їх державного і договірною регулювання. Не допускати використання праці найманих працівників без належного оформлення трудових відносин;

8) реалізувати комплекс заходів щодо підтримки пріоритетних галузей економіки області: сільського господарства, харчової і переробної промисловості, машинобудування та металургії;

9) створити умови для реалізації громадянами права на продуктивну зайнятість і в результаті протягом 2014-2017 років досягти зменшення щороку рівня безробіття, визначеного за методологією МОП (у відсотках до економічно активного населення віком 15-70 років), в обсягах, визначених обласною програмою зайнятості населення на період до 2017 року;

10) вживати заходи щодо недопущення необґрунтованого масового вивільнення працівників з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про зайнятість населення»;

11) сприяти включенню до колективних договорів заходів щодо:

створення та збереження кількості робочих місць;

умов скорочення непродуктивних втрат робочого часу;

умов стабілізації зайнятості (скорочення плинності кадрів);

зобов'язань щодо опрацювання питань фінансування витрат на підвищення кваліфікації персоналу та граничні періоди обов'язкового проходження підвищення кваліфікації в навчальних закладах і на виробництві (не рідше одного разу на 5 років);

працевлаштування інвалідів та створення для них належних умов праці;

підтримки осіб передпенсійного віку та жінок, які мають двох і більше дітей, одиноких матерів, які мають дітей віком до 14 років, або дітей інвалідів;

підтримки осіб, звільнених після відбуття покарання;

проведення робіт по створенню на підприємствах, в установах та організаціях сприятливих економічних та соціальних умов для молоді, захисту від безробіття, забезпечення гарантій щодо професійного навчання, підвищення кваліфікації та перепідготовки, посилення мотивацій до трудової активності відповідно до цільової програми працевлаштування молоді Кіровоградської області на 2012-2015 роки.

12) розвивати систему професійної орієнтації і психологічної підтримки молоді, у тому числі професійної орієнтації учнів, підвищення її мотивації до трудової діяльності за професіями і спеціальностями, затребуваними на ринку праці;

сприяти запровадженню системи роботи з випускниками шкіл, студентами навчальних закладів з метою підвищення престижу робочих та інженерних професій;

сприяти здійсненню заходів щодо створення роботодавцями додаткових робочих місць для молоді;

13) створювати з числа молодих працівників кадровий резерв керівників усіх рівнів та проводити цілеспрямоване навчання перспективної молоді, що увійшла до його складу.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

1) сприяти ефективному використанню природних, трудових і фінансових ресурсів області. За участі обласного об'єднання організацій роботодавців та Федерації профспілок області щороку розробляти програму економічного і соціального розвитку області та забезпечувати її виконання;

2) під час розробки програм економічного і соціального розвитку області на відповідні роки передбачати реалізацію конкретних заходів, які сприятимуть сталому розвитку бізнесу;

3) сприяти детінізації економіки області, виведенню заробітної плати працюючих із тіні, забезпеченню принципу прозорості та контролю за використанням коштів відповідних бюджетів;

4) реалізуючи державну політику у сфері промисловості, сприяти:
створенню умов для поширення кооперації між суб'єктами малого і середнього підприємництва та великими підприємствами;

введенню в дію нових потужностей на промислових підприємствах області, відновленню роботи підприємств, що призупинили діяльність;

збільшенню кількості інноваційно-активних підприємств, освоєнню нових видів продукції та впровадженню нових технологій;

зменшенню кількості збиткових підприємств усіх форм власності;

5) сприяти активізації інвестиційної діяльності підприємств області щодо залучення різних джерел інвестиційних ресурсів з метою реалізації соціально значущих для регіону інвестиційних проектів, а також на впровадження нових технологій та технічне переобладнання підприємств;

6) аналізувати підсумки роботи галузей економіки області, підприємств і організацій всіх форм власності та в межах своїх повноважень вживати заходи щодо поліпшення їх діяльності;

7) систематично здійснювати аналіз причин зупинення роботи підприємств, зменшення обсягів виробництва і послуг та порушувати перед органами, уповноваженими управляти ними, питання про вжиття заходів щодо поліпшення їх діяльності, підвищення вимогливості до керівників тих підприємств, контрольний пакет акцій яких належить державі або комунальній власності, заміни їх новими шляхом виваженого підбору з урахуванням фаховості, досвіду роботи та інших ділових якостей;

8) забезпечувати реалізацію державної регуляторної політики. Розробляти прозорі та ефективні заходи підтримки суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає пріоритетним напрямкам розвитку економіки області або має важливе соціальне спрямування;

9) створювати умови для розвитку підприємств малого і середнього бізнесу та індивідуального підприємництва, становлення в них колективно-договірних відносин;

10) забезпечити опрацювання та врахування пропозицій організацій профспілок та роботодавців під час визначення проблемних питань розвитку області та їх розв'язання на регіональному і державному рівнях;

11) підтримувати пропозиції організацій профспілок щодо застосування заходів впливу до керівників підприємств державної та комунальної форм власності, які не виконують зобов'язань колективних договорів;

12) з метою збільшення присутності у продажу продукції місцевих сільськогосподарських товаровиробників за доступними цінами сприяти забезпеченню їх місцями для торгівлі на ринках міст і районів області, розвитку їх фірмової торгівельної мережі;

13) здійснювати за участю роботодавців комплекс заходів щодо запобігання банкрутству підприємств, вносити до центральних органів виконавчої влади пропозиції щодо реорганізації і санації неплатоспроможних підприємств, залучення іноземних чи вітчизняних інвесторів для їх фінансового оздоровлення;

14) забезпечити, в межах повноважень, здійснення контролю за діяльністю керуючих санацією підприємств в частині виконання умов трудового законодавства, колективних договорів, положень Генеральної, галузевих, територіальної угод;

15) забезпечити гласність вибору підрядних організацій за конкурсом;

16) здійснювати заходи, передбачені в місцевих програмах реформування та розвитку житлово-комунального господарства, спрямовані на:

технічне переоснащення житлово-комунального господарства із застосуванням новітніх енергозберігаючих технологій;

впровадження заходів, спрямованих на зменшення не менше ніж на 5 відсотків споживання паливно-енергетичних ресурсів;

запровадження інституту ефективного власника житлового фонду шляхом створення служб єдиного замовника, управителів будинків, об'єднань співвласників багатоквартирного будинку;

забезпечення беззбиткового функціонування підприємств галузі в умовах економічно обґрунтованого рівня тарифів;

17) забезпечити щомісячне відшкодування підприємствам житлово-комунального господарства та транспорту витрат за надані пільги та субсидії населенню в межах субвенції загального фонду держбюджету;

18) передбачати в місцевих бюджетах у разі затвердження цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, нижчих від розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, відшкодування різниці між затвердженим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг за рахунок коштів відповідної субвенції з державного бюджету;

19) здійснювати реалізацію державної аграрної політики, зокрема з питань прискорення реформування та розвитку аграрного сектору економіки області, розширення сфери застосування праці у сільській місцевості, в тому числі за рахунок розвитку сільських кооперативів, фермерства, сімейного бізнесу, зеленого туризму, народних промислів та вивчення можливості економічного стимулювання роботодавців, які створюють робочі місця у сільській місцевості. Забезпечувати ефективне використання та охорону земель.

Вживати заходи щодо створення регіонального оптового ринку

сільськогосподарської продукції;

20) забезпечити своєчасне і повне виконання обласної Програми зайнятості населення, зокрема заходів щодо врегулювання процесів на ринку праці, надання законодавчих гарантій для населення;

21) щомісяця здійснювати комплексний аналіз стану ринку праці в області для прийняття управлінських рішень.

На засіданнях Координаційного комітету сприяння зайнятості населення розглядати і приймати рішення щодо удосконалення механізму взаємодії та координації діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян і роботодавців, професійних спілок, щодо практичного вирішення питань зайнятості населення, виконання завдань державної та регіональних програм зайнятості, забезпечення реалізації державної політики у сфері зайнятості та проведення заходів, спрямованих на розвиток та ефективне використання трудового потенціалу області;

22) щоквартально інформувати Федерацію профспілок області та обласне об'єднання організацій роботодавців про стан зайнятості населення області;

23) з метою зменшення професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці проводити систематичну профорієнтаційну роботу, спрямовану на вибір професій, які користуються попитом на ринку праці області;

24) надавати пропозиції щодо формування державного замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів з урахуванням потреб ринку праці;

25) вживати заходи щодо сприяння забезпеченню молоді першим робочим місцем, стимулювання створення роботодавцями додаткових робочих місць для соціально незахищених верств населення;

26) передбачати в місцевих бюджетах видатки на підвищення кваліфікації працівників бюджетної сфери, та видатки, необхідні для фінансування організації громадських робіт для безробітних громадян;

27) вживати заходи для створення нових робочих місць, в тому числі за рахунок розширення форм застосування праці у сфері громадського обслуговування населення;

28) забезпечити фінансову підтримку підприємств сектору громадського обслуговування та соціальний захист працівників цих підприємств з метою надання населенню якісних та доступних громадських послуг, розвиток інфраструктури населених пунктів у сільській місцевості;

29) ініціювати перед Урядом питання про упорядкування пільгового пасажироперевезення у громадському транспорті, встановлення загального порядку надання пільг окремим категоріям громадян та механізм їх оплати транспортним підприємствам.

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

1) вживати заходи щодо сприяння роботодавцям у прискоренні оновлення основних засобів з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств, створення сучасних робочих місць та залучення інвестицій шляхом

використання всіх джерел інвестиційних ресурсів;

2) сприяти впровадженню альтернативних джерел енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій на виробництві;

3) брати участь в обговоренні зі Сторонами соціального діалогу завдань щодо створення оптового ринку сільськогосподарської продукції із збалансованою інфраструктурою, найбільш сприятливих умов ціноутворення, захисту від фінансових ризиків. Вносити рекомендації щодо шляхів зниження цін;

4) здійснювати систематичну експертизу та надавати пропозиції до проектів законодавчих та нормативних актів у соціально-економічній сфері з урахуванням інтересів членів об'єднання;

5) рекомендувати роботодавцям систематично розробляти заходи щодо підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів, у тому числі безпосередньо на виробництві, поширювати професійні знання та досвід;

6) сприяти роботодавцям в організації та проведенні виробничого навчання та виробничої практики для учнів установ професійно-технічної освіти та студентів вищих навчальних закладів відповідно до укладених договорів між підприємствами та установами освіти. Поширювати в середовищі роботодавців інноваційні форми та передовий досвід з організації виробничого навчання;

7) здійснювати моніторинг відносно своєчасного надання роботодавцями інформації територіальному центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції облдержадміністрації, про потребу в працівниках та про наявність вакансій, а також про можливе зупинення (скорочення) виробництва;

8) опрацьовувати з роботодавцями питання включення до колективних договорів умов про:

виділення коштів на професійну підготовку або перепідготовку робочих кадрів згідно п. 140.1.3 Податкового Кодексу України;

запровадження програм та міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу.

4. Федерація профспілок області зобов'язується:

1) сприяти зміцненню виробничої та трудової дисципліни, культури праці в трудових колективах за наявності профспілкової організації;

2) брати участь у розробці програм зайнятості населення на відповідний період;

3) надавати членам профспілок безкоштовну правову допомогу, консультації з питань зайнятості, у разі необхідності захищати їх права у державних органах і судах. Проводити у трудових колективах підприємств, установ та організацій навчання щодо застосування норм чинного законодавства про зайнятість населення. Оперативно доводити до відома профспілкових організацій нормативно-правові документи з питань зайнятості,

відомості щодо становища на ринку праці;

4) здійснювати контроль за визначенням підприємствами, установами, організаціями у колективних договорах і угодах конкретних періодів та тривалості обов'язкового навчання, перенавчання та підвищення кваліфікації працівників;

5) вносити, у разі потреби, обов'язкові для розгляду пропозиції місцевим органам виконавчої влади та роботодавцям про перенесення термінів, тимчасове припинення або скасування заходів, пов'язаних із масовим вивільненням працівників;

6) спільно з державними органами здійснювати постійний контроль за дотриманням законодавства про зайнятість, вживати заходи щодо усунення порушень трудового законодавства під час звільнення працівників, сприяти ліквідації нелегальної і тіньової зайнятості населення;

7) здійснювати контроль за щорічним підведенням підсумків виконання норм та положень колективних договорів на підприємствах, в установах та організаціях згідно з вимогами ст. 15 Закону України "Про колективні договори і угоди" та ст.ст. 19, 20 Кодексу законів про працю України;

8) організовувати роботу з укладання колективних договорів на підприємствах усіх форм власності, в яких передбачати заходи щодо розвитку підприємств, підвищення ефективності їх діяльності і конкурентоспроможності.

Рекомендувати визначати в колективних договорах положення щодо участі трудового колективу у формуванні, розподілі та використанні прибутку.

РОЗДІЛ II. ОПЛАТА ПРАЦІ

З метою забезпечення справедливого розподілу результатів праці, реалізації права працівників на своєчасне отримання заробітної плати і її достатній рівень, задоволення потреб працівників на рівні вище за державні соціальні стандарти і гарантії, захисту споживчої та інвестиційної вартості доходів працівників, результатом чого стане формування стійкого платоспроможного попиту населення в регіоні

1. Сторони домовилися:

1) забезпечити тарифну ставку працівника I розряду не бюджетної сфери за повністю виконану норму часу у нормальних умовах у розмірі, передбаченому Генеральною та галузевими угодами;

2) сприяти здійсненню стратегії подолання бідності в області шляхом виконання Державної цільової соціальної програми подолання та запобігання бідності на період до 2015 року;

3) забезпечити темпи зростання середньої номінальної заробітної плати, виходячи з економічної ситуації в державі та фінансових можливостей

підприємств, відповідно до затверджених обласних програм соціального і економічного розвитку області та "Центральний регіон – 2015";

4) вживати системних заходів для подолання, як явища, несвоєчасної та тіншової виплати заробітної плати;

5) визначити можливість запровадження через колективні договори тарифної системи, як основи міжпрофесійної, міжкваліфікаційної, міжпосадової диференціації оплати праці відповідно до галузевих угод;

6) визначати в колективних договорах в обов'язковому порядку форми і системи оплати праці: норми праці, розцінки, тарифні ставки, схеми посадових окладів, умови введення і розміри надбавок, доплат, виплати премій та інших заохочувальних виплат, компенсаційних виплат і гарантій та терміни виплати заробітної плати відповідно до чинного законодавства;

7) установити під час укладення колективних договорів на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності:

мінімальні гарантії в оплаті праці працівників не нижче норм, встановлених чинним законодавством, Генеральною, галузевими та цією угодами;

перелік і розміри доплат та надбавок, що мають міжгалузевий характер;

8) здійснювати контроль за додержанням встановлених чинним законодавством, галузевими угодами і колективними договорами норм з оплати праці на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності і у разі їх порушення порушувати питання про притягнення до відповідальності винних посадових осіб;

9) посилити захист прав працівників на своєчасне отримання заробітної плати. Вжити ефективних заходів до повної ліквідації заборгованості із виплати заробітної плати. У разі виникнення на підприємстві, в організації та установі заборгованості із заробітної плати застосовувати до керівника передбачені чинним законодавством заходи впливу з метою забезпечення ліквідації заборгованості у найкоротший термін з моменту її виникнення.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

1) забезпечити своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати працівникам установ та закладів бюджетної сфери;

2) забезпечити на підприємствах, в установах та організаціях області відповідно до вимог статті 110 КЗпП України та статті 30 Закону України "Про оплату праці" обов'язкове повідомлення працівників про загальну суму заробітної плати з розшифровкою за видами виплат, розміри і підстави відрахувань та утримань із заробітної плати, суму заробітної плати, що належить до виплати, гласність внутрішніх положень про оплату праці, норм Генеральної, галузевих і Територіальної угод;

3) здійснювати контроль за виплатою поточної заробітної плати та погашенням заборгованості з неї з урахуванням сум індексації заробітної плати у зв'язку із зростанням цін та компенсації за несвоєчасну виплату заробітної

плати;

4) здійснювати щомісячний моніторинг стану погашення заборгованості із виплати заробітної плати в розрізі галузей і територій, ініціювати проведення спільних з контролюючими органами та організаціями профспілок перевірок тих підприємств-боржників, які не використовують наявні грошові кошти на їх ліквідацію;

5) включати до контрактів з керівниками підприємств, організацій комунальної власності умови щодо своєчасної виплати заробітної плати працівникам та недопущення недоїмки по платежах до бюджету, єдиного соціального внеску;

6) сприяти проведенню своєчасних та у повному обсязі розрахунків з підприємствами, організаціями за виконані роботи, надані послуги відповідно до укладених договорів, замовниками яких є місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та бюджетні установи;

7) у межах чинного законодавства передбачати в місцевих бюджетах видатки на розвиток підприємств комунальної власності та ліквідацію їх збиткової діяльності;

здійснювати відшкодування заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з водопостачання і водовідведення, що вироблялися, транспортувалися і постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з їх невідповідністю фактичній вартості, за рахунок коштів відповідної субвенції з державного бюджету;

8) для працівників госпрозрахункових закладів охорони здоров'я і їх підрозділів застосовувати умови праці, встановлені для працівників бюджетної сфери, як мінімальні гарантії. Виходячи з фінансових можливостей, їх розмір може бути вищим, ніж у бюджетній сфері;

9) вважати однією з обов'язкових умов затвердження інвестиційних проектів реконструкції промислових і господарських об'єктів встановлення на таких виробництвах рівня заробітної плати не нижче прогнозованого середньообласного по промисловості;

10) забезпечувати формування фонду заробітної плати працівників бюджетних установ з урахуванням виконання в повному обсязі вимог чинного законодавства з питань оплати та стимулювання праці;

11) передбачати в кошторисах бюджетних установ видатки на преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам установ і закладів освіти, стимулювання творчої праці і педагогічного новаторства керівних і педагогічних працівників у розмірах, не менше 2 відсотків планового фонду заробітної плати;

12) виплачувати:

працівникам музеїв та бібліотек доплату за вислугу років, допомогу на оздоровлення при наданні щорічної відпустки у розмірі посадового окладу, матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі до одного посадового окладу, а також грошову винагороду за сумлінну працю у розмірі до одного посадового окладу працівникам музеїв та надбавку за

особливі умови роботи працівникам бібліотек згідно чинним законодавством України;

працівникам клубних закладів допомогу на оздоровлення при наданні щорічної відпустки у розмірі посадового окладу, матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань у розмірі до одного посадового окладу згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2010 року № 840 "Про виплату працівникам державних і комунальних клубних закладів допомоги для оздоровлення та матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань";

педагогічним, науково-педагогічним працівникам і працівникам охорони здоров'я допомогу на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки;

навчально-допоміжному персоналу установ освіти виплачувати допомогу на оздоровлення у розмірі до одного місячного посадового окладу у межах передбаченого фонду оплати праці;

рекомендувати органам місцевого самоврядування та районним державним адміністраціям виплачувати педагогічним працівникам закладів освіти щорічну грошову винагороду за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків у розмірі посадового окладу (підстава: п. 8.3.1 Галузевої угоди та п. 8.3.2 обласної Галузевої угоди);

13) передбачити кошти на оплату праці медичним працівникам за роботу у нічний час, вихідні та святкові дні;

14) вносити пропозиції до обласної ради стосовно коригування фондів оплати праці бюджетних установ і організацій у разі встановлення на державному рівні нового розміру мінімальної заробітної плати відповідно до чинного законодавства та у разі збільшення посадових окладів працівникам бюджетних установ і організацій відповідно до постанов Кабінету Міністрів України;

15) забезпечувати виплати, передбачені законодавством, працівникам освіти, охорони здоров'я та культури, які направляються у відрядження для підвищення кваліфікації;

16) забезпечити своєчасне проведення індексації заробітної плати працівників бюджетної сфери;

17) на запит Федерації профспілок області у десятиденний термін надавати інформацію про стан фінансування з бюджету витрат на оплату праці працівників бюджетної сфери та обсяги заборгованості із заробітної плати і вжиті заходи щодо їх зменшення.

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

1) сприяти включенню до колективних договорів умов щодо виконання вимог:

ст. 97 КЗпП України - про першочерговість виплати заробітної плати;

ст. 115 КЗпП України, ст. 24 Закону України "Про оплату праці" - щодо

виплати заробітної плати не менше двох разів на місяць зі встановленням конкретних термінів виплати та розміру заробітної плати за першу половину місяця.

2) у разі затримки виплати заробітної плати працівникам, вчинити певні дії щодо надання роботодавцями на вимогу профкому інформації про наявність коштів на рахунках підприємства, установи, організації відповідно до статті 45 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", а на вимогу працівника – відомості про нараховану і невиплачену йому заробітну плату відповідно до статті 31 Закону України "Про оплату праці";

3) вживати заходи щодо дотримання роботодавцями вимог статті 113 Кодексу законів про працю України: оформлення та оплати всіх простоїв, що виникли не з вини працівників;

4) сприяти у здійсненні організаціями профспілок громадського контролю за дотриманням законодавства про працю відповідно до Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", у тому числі безперешкодного доступу правових та громадських інспекторів праці профспілок до робочих місць, компетентних посадових осіб роботодавця та відповідних документів.

4. Федерація профспілок області зобов'язується:

1) застосовувати у повному обсязі надані профспілкам права щодо здійснення контролю за виконанням роботодавцями зобов'язань у сфері оплати праці, зокрема умов колективного договору та законодавства про працю;

2) домагатися укладення на всіх підприємствах, де діють профспілкові організації, колективних договорів та внесення до них конкретних зобов'язань власників щодо обсягів та строків погашення заборгованості з заробітної плати, здійснювати контроль за їх виконанням;

3) надавати роз'яснення працівникам підприємств, установ, організацій щодо порядку погашення боргів із заробітної плати та інших виплат, а також негативних наслідків застосування нестандартних форм зайнятості та оплати праці;

4) захищати інтереси найманих працівників підприємств, установ, організацій щодо дотримання чинного законодавства з питань оплати праці, розв'язання індивідуальних та колективних трудових спорів;

5) ініціювати звернення до місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, відділення Національної служби посередництва і примирення в області, органів прокуратури щодо захисту права на одержання заробітної плати працівників – членів профспілок, здійснювати представництво інтересів працівників у цих та судових органах;

6) вимагати від власників підприємств розірвання трудового договору (контракту) з керівником підприємства, якщо він порушує законодавство про працю або не виконує зобов'язання Генеральної, Територіальної, галузевих угод та колективного договору;

7) делегувати своїх представників та брати активну участь в роботі обласної, міських і районних комісій з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати.

РОЗДІЛ III. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'Я

Розглядаючи питання охорони праці та здоров'я в якості пріоритетних напрямів співпраці в умовах забезпечення гідної праці

1. Сторони домовилися:

1) забезпечити реалізацію прав і гарантій працюючих відповідно до законодавства про охорону праці шляхом:

відновлення здоров'я і працездатності потерпілих від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань;

координації роботи з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці суб'єктами господарювання;

формування в свідомості працівників позитивного ставлення до культури безпеки праці;

вивчення, узагальнення й поширення досвіду роботи в сфері охорони праці та здоров'я кращих підприємств;

сприяння проведенню та впровадженню наукових досліджень, спрямованих на розвиток охорони праці;

підвищення ролі колдоговірної роботи в забезпеченні належного рівня охорони праці;

2) систематично аналізувати і висвітлювати у засобах масової інформації питання охорони праці, екологічної безпеки, матеріали розслідувань нещасних випадків та причини аварій, порушень гігієни, безпеки праці та виробничого середовища та заслуховувати керівників підприємств, на яких допущено зростання виробничого травматизму;

3) забезпечити виконання Законів України "Про охорону праці", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві і професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" та організувати навчання керівників усіх рівнів, профспілкового активу з питань охорони праці та навколишнього природного середовища;

4) забезпечити щорічне проведення заходів з нагоди Всесвітнього дня охорони праці з метою привернення уваги до питань охорони праці, зниження рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності в області;

5) забезпечити систематичне підвищення рівня обізнаності працюючих з проблемами, пов'язаними з ВІЛ/СНІДом, його впливом на здоров'я та економіку, а також ефективність профілактичних заходів;

6) сприяти включенню в колективні договори підприємств, установ, організацій:

заходів щодо реалізації встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці;

надання додаткових оплачуваних відпусток за результатами атестації робочих місць за особливий характер праці та за роботу у шкідливих умовах;

фінансування заходів з питань охорони праці на підприємствах, установах та організаціях;

проведення обов'язкових щорічних профілактичних оглядів працівників з метою раннього виявлення та надання працівникам допомоги в разі необхідності лікування онкозахворювань. Взяти за основу соціальну ініціативу «ОНКО-СТОП»;

7) надавати юридичну, методичну і практичну допомогу працюючим та профспілковим комітетам з питань відшкодування шкоди і сплати страхових виплат у разі ушкодження їхнього здоров'я на виробництві;

8) здійснювати контроль за забезпеченням працюючих лікувальним, оздоровчим та спеціальним харчуванням, м'якими засобами, наданням працівникам пільг і компенсацій, передбачених чинним законодавством.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

1) в межах повноважень забезпечити координацію діяльності щодо реалізації державної політики у сфері охорони праці в своїх структурних підрозділах, райдержадміністраціях, наглядових органах спільно з органами місцевого самоврядування;

2) враховувати під час формування місцевих бюджетів видатки в обсязі не менше 0,2 відсотка від фонду оплати праці для бюджетних установ на реалізацію статті 19 Закону України "Про охорону праці";

3) з метою соціального захисту працюючих, зайнятих на роботах з шкідливими умовами праці, та відповідно до пункту 4 статті 24 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" забезпечити на підприємствах, в установах, організаціях, що утримуються за рахунок бюджету, фінансування та якісне проведення атестації робочих місць за умовами праці у передбачені законодавством терміни;

4) організувати на обласному рівні за участю представників Сторін Угоди, Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань у Кіровоградській області постійні теле- та радіопередачі, публікації в засобах масової інформації з питань безпечної життєдіяльності населення для висвітлення стану, проблем та перспектив розвитку охорони праці в області, передового досвіду в цій сфері;

5) проводити моніторинг стану виробничого травматизму на підприємствах, в установах, організаціях, у тому числі і травматизму, непов'язаного з виробництвом та інформувати Сторони Угоди про його результати.

Спільно з Сторонами Угоди здійснювати перевірки підприємств, де

zareєстровано зростання рівня виробничого травматизму, та координувати діяльність органів державного нагляду щодо здійснення ними постійного контролю за дотриманням роботодавцями підприємств усіх форм власності вимог законодавства про охорону праці та захист навколишнього середовища;

б) вирішувати питання з охорони праці за участю організацій профспілок, для чого:

спільно з Сторонами Угоди удосконалювати систему управління, нагляду і контролю за охороною праці;

посилити контроль за дотриманням законодавства про охорону праці;

7) забезпечити відповідно до статті 17 Закону України "Про охорону праці" проведення обов'язкових щорічних безкоштовних медичних оглядів та бактеріологічних досліджень медичних працівників, працівників культури і спорту, освіти, придбання медичних книжок;

8) проводити щорічний аналіз стану атестації робочих місць за умовами праці суб'єктами господарювання та інформувати про його результати Сторони Угоди;

9) спільно з Сторонами Угоди забезпечити розробку, виконання і фінансування обласної програми поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки та приведення її у відповідність з новою Загальнодержавною програмою;

10) забезпечити реалізацію і фінансування заходів обласної програми "Центральний регіон – 2015", затвердженої рішенням обласної ради від 28 грудня 2011 року № 231, та відповідних місцевих програм в частині приведення у належний стан будівель та поліпшення матеріально-технічної бази закладів соціально-культурної сфери області, які утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів;

11) забезпечити виконання постанови Кабінету міністрів України від 16 жовтня 1998 року № 1642 "Про затвердження порядку умов обов'язкового страхування медичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ними професійних обов'язків";

12) забезпечити, на запити організацій профспілок, обов'язкове надання відділом Державної експертизи департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації письмової та електронної інформації про результати атестації робочих місць за умовами праці на господарюючих суб'єктах.

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

1) брати участь у розробці та реалізації програм з питань охорони праці в області;

2) опрацьовувати з роботодавцями питання щодо створення безпечних і здорових умов праці, забезпечення працівників санітарно-побутовими приміщеннями, засобами індивідуального захисту згідно з чинними нормативами; вжиття заходів щодо профілактики виробничого травматизму та профзахворювань; проведення навчання з працівниками з питань безпечної

організації праці на кожному робочому місці і постійного контролю виконання вимог Інструкцій з питань охорони праці;

3) інформувати роботодавців про необхідність створення служби або призначення відповідальних осіб з охорони праці на підприємствах усіх форм власності;

4) рекомендувати роботодавцям забезпечувати своєчасне фінансування та якісне проведення атестації робочих місць за умовами праці працівників, зайнятих у шкідливих і важких умовах праці, для встановлення їх права на пільги і компенсації, а також для розроблення заходів щодо поліпшення умов праці та оздоровлення працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року № 442 "Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці").

Опрацьовувати питання щодо створення роботодавцями умов для своєчасного та організованого проходження медоглядів працівників, зайнятих у важких і шкідливих умовах праці або таких, де є потреби у професійному доборі, та осіб віком до 21 року. За результатами періодичного медичного огляду передбачити забезпечення виконання заходів заключного акту;

5) не допускати приховування нещасних випадків на виробництві (у тому числі із смертельними наслідками), сприяти своєчасному розслідуванню та належному обліку.

Дотримуватись виконання вимог Закону України "Про загальнообов'язкове державне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності";

6) пропагувати в середовищі роботодавців не допущення дискримінації та стигматизації ВІЛ-інфікованих, хворих на СНІД і туберкульоз та забезпечення їх соціальних гарантій;

7) вживати заходи щодо забезпечення роботодавцями виконання вимог Закону України "Про охорону праці", зокрема статті 19, щодо фінансування витрат на охорону праці у розмірі не менше 0,5 відсотка від фонду оплати праці за попередній рік для підприємств не бюджетної сфери;

8) поширювати позитивний досвід з охорони праці на підприємствах області;

9) вживати заходи реагування в разі обмеження прав осіб, які постраждали на виробництві та членів їх сімей в частині своєчасної та повної виплати належних сум з відшкодування завданих збитків.

4. Федерація профспілок області зобов'язується:

1) здійснювати громадський контроль за створенням безпечних і не шкідливих умов праці на виробництві, забезпеченням працюючих необхідним спецодягом і спецвзуттям та іншими засобами індивідуального і колективного захисту;

2) надавати методичну та практичну допомогу профкомам підприємств, установ, організацій щодо формування розділів колективних договорів з

охорони праці та здоров'я;

3) інформувати трудові колективи і профактив про зміни в законодавстві про охорону праці;

4) надавати безкоштовну юридичну допомогу членам профспілок, представляти їх інтереси в органах, що розглядають трудові спори (конфлікти);

5) направляти висновки органам з розгляду трудових спорів у випадках відмови роботодавця щодо складання акта про нещасний випадок чи профзахворювання, незгоди з причинами випадку, відмови від роботи у несприятливих умовах праці;

6) керуючись ст.ст. 21, 40 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" та ст. 41 Закону України "Про охорону праці", проводити разом з територіальним управлінням Держгірпромнагляду України в області з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду по Кіровоградській області перевірки стану охорони праці окремих підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, в межах повноважень, наданих чинним законодавством України;

7) брати участь у розслідуванні нещасних випадків, забезпечувати правовий захист інтересів постраждалих та їх сімей, сприяти ліквідації наслідків нещасних випадків;

8) здійснювати контроль за правильністю та обґрунтованістю встановлення вини постраждалих і загиблих на виробництві та розмірів відшкодування шкоди;

9) здійснювати контроль за наповненням та використанням коштів фондів охорони праці на підприємствах, в установах, організаціях, що виділяються відповідно до зобов'язань колективних договорів та угод, і цільовим використанням коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

10) здійснювати громадський контроль за реалізацією прав працівників у сфері охорони здоров'я, медико-соціальної допомоги та вносити у разі потреби відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій, державним контролюючим органам;

11) домагатися внесення в колективні договори та угоди заходів з попередження поширення епідемії ВІЛ/СНІДу у виробничому середовищі.

РОЗДІЛ IV.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ЗАДОВОЛЕННЯ КУЛЬТУРНИХ І ДУХОВНИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ, МОЛОДІЖНІ ПИТАННЯ

З метою соціального захисту, задоволення культурних та духовних потреб населення, зокрема молоді:

1. Сторони домовилися:

1) забезпечити дотримання чинного законодавства у сфері соціальних гарантій і соціального захисту населення, а саме: пенсійного забезпечення,

соціальної допомоги інвалідам, ветеранам війни, малозабезпеченим сім'ям та сім'ям з дітьми, спрямованого на підвищення життєвого рівня населення та забезпечення державних соціальних гарантій;

2) не допускати скорочення обсягів фінансування закладів охорони здоров'я, освіти, культури, фізичної культури та спорту, відпочинку та дозвілля (особливо в сільській місцевості), та здійснювати їх утримання в межах коштів, передбачених для їх функціонування у відповідних бюджетах.

Не допускати перепрофілювання діючих об'єктів соціального призначення: санаторіїв-профілакторіїв, баз відпочинку, навчально-виховних установ, дитячих та молодіжних оздоровчих таборів і клубів у навчальних закладах;

3) не допускати реорганізації та ліквідації загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності без згоди територіальних громад;

4) рекомендувати виконавчим комітетам міських рад та райдержадміністраціям передбачити в місцевих бюджетах кошти на безкоштовне житло, паливо, освітлення згідно з чинним законодавством сім'ям медичних, культурно-освітніх і педагогічних працівників сільської місцевості;

5) сприяти залученню до занять народною творчістю працюючих і членів їх сімей на базі культурно-освітніх закладів та клубних формувань при підприємствах, організаціях та установах незалежно від форми власності, використовуючи для цього всі можливі джерела фінансування;

6) сприяти розвитку фізкультурно-спортивного руху в області, залученню до систематичних занять різними формами фізичної культури та масового спорту працівників, членів їх сімей, в тому числі осіб, об'єднаних у фізкультурно-спортивні товариства;

7) забезпечити контроль за відповідністю тарифів та норм споживання житлово-комунальних і транспортних послуг їх реальним обсягам та якості;

8) під час укладення колективних договорів, виходячи з реальних фінансових можливостей, передбачати зобов'язання щодо соціального захисту ветеранів праці та війни, які працювали на підприємствах, надання відповідної допомоги та фінансової підтримки ветеранським організаціям підприємств, установ та організацій;

9) спільними зусиллями Сторін забезпечувати відновлення здоров'я працівників та членів їх сімей, організацію літнього відпочинку і оздоровлення дітей, учнів, студентської молоді.

Передбачати на ці цілі фінансування за рахунок бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, коштів місцевих бюджетів, а також коштів підприємств;

10) сприяти відновленню роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що тимчасово припинили діяльність.

11) виносити на розгляд обласної тристоронньої соціально-економічної ради питання щодо стану організації відпочинку та оздоровлення дітей і молоді;

12) сприяти задоволенню культурно-освітніх, соціально-економічних,

житлово-побутових та оздоровчих потреб молоді;

13) рекомендувати органам місцевого самоврядування надавати адресну одноразову допомогу молодим спеціалістам бюджетних галузей, а також студентам з малозабезпечених сімей, молодим сім'ям;

14) розвивати систему професійної орієнтації і психологічної підтримки молоді, у тому числі професійної орієнтації учнів, підвищення її мотивації до трудової діяльності за професіями і спеціальностями, що затребувані на ринку праці;

15) сприяти підвищенню конкурентноздатності молодих фахівців, випускників обласних вищих навчальних закладів на місцевих ринках праці.

Здійснювати моніторинг дисципліни проведення навчального процесу та якості освіти в професійно-технічних та вищих навчальних закладах області, розробляти та надавати відповідні пропозиції в межах повноважень, наданих законодавством.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

1) враховувати пропозиції Сторін соціального діалогу під час формування соціально спрямованих статей місцевих бюджетів всіх рівнів;

2) передбачати під час формування проекту обласного бюджету асигнування на утримання і розвиток закладів охорони здоров'я, освіти, культури, фізичної культури і спорту та контролювати їх фінансування.

Рекомендувати органам самоврядування під час затвердження місцевих бюджетів передбачати кошти на утримання та розвиток установ соціально-культурної сфери, насамперед у сільській місцевості;

3) вживати заходи щодо ліквідації і недопущення заборгованості бюджетів всіх рівнів перед підприємствами житлово-комунального господарства за спожиті бюджетними установами комунальні послуги та надані населенню субсидії та пільги;

4) не допускати прийняття рішень, які спричинять необґрунтоване скорочення чисельності працівників та мережі установ і закладів освіти, охорони здоров'я, культури та спорту;

5) забезпечити надання населенню області гарантованих видів безкоштовної медичної допомоги та пільг, передбачених чинним законодавством, виконання комплексних заходів щодо боротьби із захворюванням на туберкульоз;

6) забезпечити в області дієвість законодавства про захист прав споживачів, сертифікацію та якість продукції, дотримання санітарно-епідеміологічного стану;

7) вживати заходи з метою розвитку та вдосконалення діючої системи транспортного обслуговування пасажирів через мережу автостанцій, підвищення якості обслуговування перевізниками, а також сприяти своєчасному і повному відшкодуванню їм витрат на перевезення пільгових категорій населення за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету;

8) вживати заходи щодо відновлення та налагодження сфери побутового обслуговування в сільській місцевості;

9) забезпечити виконання програми оздоровлення та відпочинку дітей, молоді та сімей з дітьми Кіровоградської області;

10) забезпечити відповідно до Закону України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" відкритість та прозорість під час проведення тендерних процедур на закупівлю послуг з оздоровлення та відпочинку дітей.

Надавати пріоритет дитячим оздоровчим закладам області під час організації та проведення державних закупівель путівок на оздоровлення та відпочинок дітей за рахунок коштів місцевих бюджетів;

11) рекомендувати органам місцевого самоврядування встановити пільги дитячим оздоровчим закладам з оплати комунально-побутових послуг та сплати місцевих податків і зборів з метою здешевлення вартості путівок;

12) забезпечити перевезення учнів та педагогічних працівників, що проживають у сільській місцевості, до місця навчання і додому в рамках реалізації програми "Шкільний автобус";

13) вживати заходи для забезпечення розвитку дошкільної освіти;

14) сприяти своєчасному, пропорційному та у повному обсязі надходженню та використанню за призначенням субвенції з державного бюджету для забезпечення підприємствам компенсації за:

пільговий проїзд окремих категорій громадян;

надання населенню пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг;

15) забезпечувати під час формування обласного бюджету і рекомендувати органам місцевого самоврядування під час формування бюджетів міст і районів виділення асигнувань для вирішення проблем соціального захисту на:

безкоштовне гаряче харчування учнів 1-4 класів, дітей-сиріт, дітей-чорнобильців, дітей з малозабезпечених сімей і дітей, позбавлених батьківського піклування з урахуванням дотримання норм харчування, затверджених Кабінетом Міністрів України;

організацію та проведення оздоровлення і відпочинку дітей, підлітків, студентів в період канікул, їх медичне обслуговування під час оздоровчого періоду;

забезпечення опалення в осінньо-зимовий період будинків культури, клубів, бібліотек, музеїв, позашкільних навчальних закладів;

забезпечити виконання бюджетними установами ст. 44 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" щодо відрахування коштів на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в розмірі, не менше ніж 0,3 відсотка фонду оплати праці за рахунок виділення додаткових бюджетних асигнувань;

16) встановити граничні розміри оплати за послуги, які надаються ринками, продаж продовольчих і непродовольчих товарів та забезпечити контроль за їх дотриманням;

17) забезпечити регулярність автобусних маршрутів у сільській місцевості;

18) забезпечити постійний контроль за порядком формування та застосування в області цін і тарифів на товари та послуги у межах чинного законодавства.

Регулювати розміри торгівельних надбавок на дитяче харчування, лікарські засоби та вироби медичного призначення (відповідно до діючого переліку вказаної продукції, ціни на яку підлягають державному регулюванню).

Рішення про зміну цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, перевезення пасажирів погоджувати з Федерацією профспілок області;

19) здійснювати державний контроль за додержанням законодавства про захист прав споживачів, сертифікації та якості харчових продуктів і продовольчої сировини, дотриманням належного санітарно-епідеміологічного стану в області.

Активізувати інформаційно-роз'яснювальну роботу з основ законодавства щодо захисту прав споживачів серед усіх учасників споживчого ринку;

20) щороку під час формування обласного бюджету передбачати кошти на часткове фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, які підпорядковані громадським організаціям фізкультурно-спортивної спрямованості, проведення позашкільної роботи;

21) сприяти задоволенню культурно-освітніх, соціально-економічних, житлово-побутових та оздоровчих потреб молоді;

22) вживати заходи щодо реалізації державної політики із залученням усіх можливих джерел фінансування для надання кредитів молоді на здобуття вищої освіти, проведення капітального та поточного ремонту студентських гуртожитків, забезпечення молоді житлом, підтримки учнів і студентів з числа сиріт, інвалідів, багатодітних та малозабезпечених сімей, оздоровлення студентів;

23) сприяти реалізації житлових прав громадян відповідно до цільових соціально-економічних програм будівництва (придбання) доступного житла.

Рекомендувати органам місцевого самоврядування з метою сприяння молодіжному житловому будівництву передбачати в місцевих бюджетах кошти для надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) житла та індивідуальне житлове будівництво, залучати на зазначені цілі різноманітні джерела фінансування відповідно до чинного законодавства;

24) передбачити на період роботи дитячих оздоровчих таборів:

безкоштовне проходження медоглядів дітей та обслуговуючого персоналу;

супровід транспорту, який перевозить дітей до оздоровчих таборів службами ДАІ;

контроль за якістю питної води, харчування;

обстеження на наявність вибухонебезпечних речовин;

дотримання правил пожежної безпеки;

25) рекомендувати органам місцевого самоврядування надавати в повному обсязі пільги з комунальних послуг працівникам освіти, культури та охорони здоров'я, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонерам цих галузей, які раніше працювали у цих населених пунктах і проживають в них;

26) забезпечити надання службового житла для фахівців бюджетних галузей відповідно до чинного законодавства.

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

1) приймати активну участь у розробці та впровадженні обласних соціальних програм;

2) зумовити відображення в колективних договорах умов здійснення заходів соціального захисту працівників і членів їх сімей, інвалідів, ветеранів війни та праці, осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, пенсіонерів, які раніше працювали на цих підприємствах, а також жінок, які перебувають у відпустках по догляду за дітьми;

3) брати участь в реалізації регіональних програм соціально-культурного і духовного розвитку населення та, за можливістю, частковому фінансуванні запланованих культурно-масових і спортивних заходів, свят, змагань;

4) рекомендувати роботодавцям передбачати в колективних договорах норми щодо:

перерахування профкомам коштів на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в розмірах, визначених колективним договором;

розвитку фізичної культури та спорту;

соціального захисту ветеранів праці та людей похилого віку;

соціального заохочення молодих фахівців;

5) сприяти налагодженню тісної співпраці роботодавців з навчальними закладами з метою підготовки якісних фахівців згідно сучасних потреб на ринку праці, а саме:

організації підготовки кадрів;

організації практики для учнів та студентів;

проведення профорієнтаційних заходів.

4. Федерація профспілок області зобов'язується:

1) під час укладення колективних договорів передбачати вирішення питань щодо соціально-побутового забезпечення, оздоровлення, медичного обслуговування, організації культурно-масової, фізкультурної роботи серед працівників;

2) брати участь у реалізації програм культурно-мистецького спрямування, програми розвитку фізичної культури і спорту, організації відпочинку та оздоровлення дітей, студентів, працівників.

Забезпечити включення до колективних договорів зобов'язань з цих питань;

3) сприяти реалізації державної політики щодо формування здорового способу життя населення, особливо молоді;

4) забезпечувати проведення в області:

Всеукраїнського огляду роботи профспілок і трудових колективів на кращу організацію літнього оздоровлення й відпочинку дітей;

Всеукраїнського фестивалю аматорської творчості та реалізацію інших культурно-мистецьких проектів;

Всеукраїнського огляду на кращого працівника культурно-освітнього закладу та огляду-конкурсу на кращий культурно-освітній заклад трудових колективів та профспілок;

фізкультурно-масових, спортивних заходів усіх рівнів (всеукраїнські галузеві та регіональні спартакіади, змагання з видів спорту, кроси, турніри тощо) серед працівників, членів їх сімей, вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл;

5) здійснювати громадський контроль та сприяти процесам навчання, працевлаштування молоді, створенням належних умов для її адаптації в трудових колективах, підвищення кваліфікації та професійної майстерності, задоволення її культурно-освітніх, соціально-економічних, житлово-побутових та оздоровчих потреб;

6) інформувати та ознайомлювати студентську та робітничу молодь з їхніми обов'язками, правами, гарантіями на здобуття освіти, працевлаштування, працю, задоволення культурних, соціально-економічних, житлово-побутових, оздоровчих потреб шляхом видання інформаційно-довідкової літератури, проведення навчально-інформаційних та освітніх заходів, програм, проектів тощо.

Впроваджувати ефективні програми мотивації профспілкового членства;

7) надавати безкоштовну консультативну допомогу членам профспілок, профспілковим комітетам, трудовим колективам з питань соціально-економічного захисту, пенсійного забезпечення, надання допомоги сім'ям з дітьми;

8) організовувати та проводити навчання профспілкового активу з питань трудового, житлового і пенсійного законодавства, соціального захисту;

9) домагатися передбачення у колективних договорах відповідальності сторін за збір і збереження інформації про роботу працівників на підприємстві, у т.ч. зі шкідливими та важкими умовами праці, нараховану заробітну плату та сплачені страхові внески, а у разі ліквідації підприємства без правонаступника - передачі цих документів до Державного архіву, проведення у передбачені терміни атестації робочих місць за умовами праці;

10) проводити відповідну роботу щодо виявлення роботодавців, які ухиляються від участі в колективних договорах та укладенні колективних договорів, здійснювати в межах повноважень відповідні заходи реагування;

11) інформувати Територіальну державну інспекцію з питань праці у

Кіровоградській області про ухилення роботодавців від укладення колективних договорів або невиконання умов колективних договорів згідно з нормами статті 20 Закону України "Про колективні договори та угоди".

РОЗДІЛ V. СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

1. Сторони, визнаючи соціальний діалог як загально визнану форму співпраці органів виконавчої влади, профспілок і роботодавців на принципах рівноправного партнерства, з метою вирішення питань у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та для забезпечення подальшого розвитку і вдосконалення взаємовідносин між Сторонами, **домовилися:**

1) здійснювати соціальний діалог у формі обміну інформацією, проведення консультацій, переговорів, узгоджувальних нарад, робочих зустрічей, засідань з питань реалізації державної соціальної та економічної політики;

2) вважати, що висновки та рекомендації, прийняті за результатами проведення соціального діалогу, є обов'язковими для розгляду місцевими органами виконавчої влади, організаціями, до яких вони надсилаються, з наступним інформуванням соціальних партнерів;

3) обмінюватись інформацією, що визначена цією Угодою, для здійснення взаємного контролю за виконанням взятих на себе зобов'язань;

4) продовжити і закріпити практику включення у колективні договори положень, які забезпечують умови і гарантії діяльності профспілковим організаціям підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності для виконання ними статутних завдань;

5) надавати організаційну підтримку та методичну допомогу учасникам соціального діалогу на всіх рівнях з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин, укладення угод і колективних договорів;

6) здійснювати систематичне висвітлення в засобах масової інформації домовленостей, досягнутих під час проведення консультацій і переговорів соціальних партнерів;

7) рекомендувати щороку проводити єдину колективно-договірну кампанію з укладання колективних договорів у лютому-березні;

8) сприяти підприємствам, установам, організаціям щодо проведення колективних переговорів, врегулювання розбіжностей між сторонами соціально-трудових відносин, своєчасного укладання колективних договорів або внесення до них змін і доповнень. З цією метою представники сторін можуть брати участь у веденні переговорів та укладанні колективних договорів на підприємствах, а також у врегулюванні вказаних розбіжностей.

У випадках не укладення колективних договорів або не внесення в них змін і доповнень у встановлені Угодою терміни сторони в межах своїх

повноважень надсилають на підприємства письмові звернення, ініціюють притягнення до відповідальності осіб, з вини яких не забезпечено укладення колективного договору;

9) з метою підвищення ефективності соціального діалогу, максимального охоплення угодами та колективними договорами всіх суб'єктів господарювання щороку готувати рекомендації сторонам колективних договорів щодо проведення колдоговірної кампанії;

10) проводити моніторинг виявлених гострих проблем на підприємствах, організаціях, установах області, які можуть стати причиною конфліктів, страйків. Своєчасно інформувати партнерів про наміри і дії з подолання конфліктних ситуацій в регіоні та залучати спеціалістів відділення Національної служби посередництва і примирення в області до врегулювання розбіжностей шляхом прийняття і реалізації компромісних рішень;

11) інформувати Сторони про проведення зборів, форумів, зустрічей, "круглих столів" та інших заходів щодо всіх соціально-економічних проблем з метою можливості участі представників Сторін у цих заходах.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

1) забезпечувати участь уповноважених представників від організацій профспілок і роботодавців, які є Сторонами Угоди, у засіданнях колегій облдержадміністрації, райдержадміністрацій під час розгляду нормативно-правових актів у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та надавати їм можливість представляти позицію Сторін під час їх обговорення та прийняття рішення. Рекомендувати включати до складу колегій місцевих органів виконавчої влади, виконавчих комітетів міських рад представників організацій роботодавців та профспілок відповідного рівня;

2) сприяти реалізації прав профспілок та організацій роботодавців, визначених Законом України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", Законом України "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності", іншими законами України, Генеральною, галузевими угодами, цією Угодою, Статутами профспілок, колективними договорами підприємств, установ, організацій.

Сприяти створенню і збереженню на підприємствах різних форм власності первинних профспілкових організацій;

3) сприяти співпраці з організаціями профспілок щодо налагодження дієвого контролю за дотриманням трудового законодавства, забезпеченням захисту трудових, соціально-економічних прав та гарантій працівників;

4) проводити моніторинг дотримання норм конвенцій МОП, інших міжнародних договорів, учасником яких є Україна, та національного законодавства щодо забезпечення прав і гарантій діяльності профспілок та організацій роботодавців, здійснювати обмін інформацією про виявлені факти порушень з метою вжиття заходів до їх усунення. У разі необхідності ініціювати розгляд зазначених питань на засіданнях колегії

облдержадміністрації та обласної тристоронньої соціально-економічної ради за участі представників Сторін Угоди;

5) забезпечити виконання постанови Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2013 року № 115 під час реєстрації колективних договорів в райдержадміністраціях та рекомендувати органам місцевого самоврядування в межах повноважень розглядати колективні договори і угоди щодо відповідності законодавству та у разі виявлення порушень надавати рекомендації стосовно їх усунення;

6) сприяти діяльності організацій профспілок і роботодавців, їх консолідації в об'єднаннях з метою формування соціального діалогу на всіх рівнях колективно-договірних відносин.

Створювати сприятливі умови для формування і роботи об'єднань роботодавців, координаційних рад профспілок в галузях, містах і районах;

7) надавати безкоштовно профспілковій Стороні та Стороні роботодавців статистичну інформацію з питань соціально-економічного розвитку області, а також аналітичну інформацію управлінським органам облдержадміністрації за їх запитом.

Включити Федерацію профспілок області і обласне об'єднання організацій роботодавців в перелік організацій, яким розсилаються нормативні акти з питань соціально-трудова відносин;

8) забезпечити співпрацю та взаємну участь керівників і фахівців підрозділів облдержадміністрації, Федерації профспілок області та обласного об'єднання організацій роботодавців в організації навчання державних службовців та профактиву області;

9) включати в професійні програми підвищення кваліфікації державних службовців питання колективного регулювання трудових відносин, застосування трудового законодавства;

10) враховувати виконання умов Угоди, колективних договорів, у першу чергу з питань оплати праці, та наявність профспілкової організації:

під час залучення суб'єктів господарювання до участі в обласних програмах;

у випадку звернення суб'єктів господарювання до обласної державної адміністрації та органів місцевого самоврядування за допомогою в частині вирішення питань господарсько-економічної діяльності підприємств;

у випадках представлення кандидатур керівників підприємств до державних нагород;

у разі відзначення, нагородження, надання пільг, кредитів підприємствам та окремим підприємцям.

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

1) надавати організаціям профспілок інформацію з питань, що стосуються роботи підприємств в межах обсягу, встановленого внутрішніми нормативними положеннями, документами;

2) створювати необхідні умови для вільної діяльності організацій профспілок на підприємствах незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності відповідно до ратифікованих Україною Конвенцій Міжнародної організації праці № 87 "Про свободу асоціації та захист права на організацію", № 135 "Про захист прав представників працівників на підприємстві та можливості, що їм надаються".

Дотримуватись норм трудового законодавства України стосовно прав організацій профспілок відповідно до Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності";

3) рекомендувати керівникам підприємств сплачувати профспілкові внески на підставі письмових заяв працівників – членів профспілки, в безготівковій формі, в порядку, в строки та в обсязі, передбачених чинним законодавством й колективними договорами та угодами, а також передбачати у колективному договорі Порядок та місце зберігання письмових заяв членів профспілки;

4) сприяти збереженню діючих організацій профспілок у разі реорганізації, перепрофілювання підприємств чи зміни їх власників;

5) дотримуватися вимог Конвенції Міжнародної організації праці № 98 "Про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів" та не допускати втручання в діяльність організацій профспілок;

6) сприяти роботодавцям у проведенні соціального діалогу на територіальному та галузевому рівнях;

7) при укладенні колективного договору сприяти його підписанню з боку власника особою з відповідними повноваженнями. Брати активну участь у проведенні колективних переговорів та укладенні Територіальної угоди й обласних програм;

8) не перешкоджати створенню і функціонуванню профспілкових організацій на підприємствах та взаємодіяти з профспілковими організаціями відповідно до укладених Генеральної, галузевих, Територіальної угод та колективних договорів;

9) сприяти діяльності структур галузевих, міських і районних організацій роботодавців, як сторонам соціального партнерства цих рівнів.

4. Федерація профспілок області зобов'язується:

1) узгодити з територіальною Державною інспекцією з питань праці у Кіровоградській області включення питання виконання Угоди до щорічних планів цільових перевірок підприємств, що діють у сферах Сторін Угоди;

2) надавати методичну і практичну допомогу підприємствам, установам, організаціям щодо розробки, укладення та виконання колективних договорів. Щороку готувати методичні матеріали для проведення колдоговірної кампанії;

3) проводити експертну оцінку колективних договорів у галузевих облпрофорганізаціях із наданням відповідних висновків;

4) забезпечити здійснення дієвого контролю за станом виконання Угоди

та колективних договорів;

5) у разі виявлення порушень прав профспілок на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності невідкладно інформувати обласну державну адміністрацію та обласне об'єднання організацій роботодавців.

РОЗДІЛ VI. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

З метою забезпечення реалізації положень цієї Угоди, здійснення контролю за її виконанням **Сторони зобов'язуються:**

1. Здійснювати у рамках своїх повноважень і в порядку, визначеному кожною Стороною, контроль за виконанням цієї Угоди.

Розглядати один раз на рік стан виконання Угоди на засіданні обласної тристоронньої соціально-економічної ради з прийняттям рішення щодо стану реалізації Угоди. Забезпечити висвітлення підсумків виконання Угоди в засобах масової інформації.

2. Вирішувати спірні питання та проблеми, що виникають під час виконання цієї Угоди, шляхом проведення консультацій і переговорів.

3. Надавати на безоплатній основі одна одній наявну інформацію з питань, які є предметом Угоди.

4. Сторони Угоди несуть відповідальність за ухилення від участі в переговорах, порушення чи невиконання її умов, ненадання інформації, необхідної для колективних переговорів і здійснення контролю в порядку, встановленому Законом України "Про колективні договори і угоди".

5. Ця Угода підписується у чотирьох примірниках, що мають однакову юридичну силу, які подаються на повідомну реєстрацію до Міністерства соціальної політики України, та знаходяться у кожній із Сторін Угоди.

Облдержадміністрація після реєстрації Угоди в Міністерстві соціальної політики України забезпечує її опублікування в засобах масової інформації, а Сторони Угоди в місячний термін розміщують її на своїх офіційних веб-сайтах та доводять до відома підприємств, установ, організацій.

Угоду підписали:

Голова Кіровоградської
обласної державної
адміністрації

Голова Кіровоградського
обласного об'єднання
організації роботодавців
України

Голова Федерації
профспілок
Кіровоградської
області

_____ **А.І.НІКОЛАЄНКО**

_____ **П.Л.ШТУТМАН**

_____ **С.Ю.ПЕТРОВ**

Зареєстровано Міністерством
соціальної політики України

Реєстраційний номер 5 від 16 лютого 2016 р.

Рекомендації
реєструючого органу № 21-2016-16/18 від 16.02.2016
(визначення номер і дата надсилання листа)

Уповноважена особа
реєструючого органу В. Іванків
(ініціали та прізвище)

ДОПОВНЕННЯ ДО ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ УГОДИ

між Кіровоградською обласною державною
адміністрацією, Кіровоградським обласним об'єднанням
організацій роботодавців та Федерацією профспілок
Кіровоградської області
на 2014-2017 роки

Кіровоград
2016 рік

**РОЗДІЛ І.
РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗРОСТАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ**

1. Сторони домовилися:

14) сприяти підвищенню економічної активності внутрішньо переміщених осіб в регіонах, у яких проживає їх значна кількість.

2. Обласна державна адміністрація зобов'язується:

30) сприяти створенню економічних і соціальних передумов для розвитку регіонів із залученням трудового потенціалу внутрішньо переміщених осіб;

31) сприяти вирішенню питання щодо евакуації із зони проведення антитерористичної операції непрацюючих підприємств на вільні потужності в районах і містах області;

32) передбачити в обласному бюджеті кошти для надання поворотної позики, в межах чинного законодавства, з метою закупівлі обладнання на нові робочі місця для внутрішньо переміщених осіб (у разі наявності бізнес-плану).

3. Обласне об'єднання організацій роботодавців зобов'язується:

9) вживати заходи щодо працевлаштування внутрішньо переміщених осіб на наявні вакантні та новостворені робочі місця згідно з професійною та кваліфікаційною необхідністю підприємств, установ, організацій області.

4. Федерація профспілок зобов'язується:

9) вносити, у разі потреби, пропозиції місцевим органам виконавчої влади щодо задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб у сфері зайнятості;

10) під час укладання колективних договорів добиватися включення зобов'язань роботодавців щодо створення робочих місць для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, проводити активну роботу із залучення їх до профспілкового членства;

11) співпрацювати з волонтерськими організаціями з вирішення першочергових потреб внутрішньо переміщених осіб, пов'язаних із забезпеченням соціального захисту від безробіття.

Голова Кіровоградської
обласної державної
адміністрації

Голова Кіровоградського
обласного об'єднання
організацій роботодавців

Голова Федерації
профспілок
Кіровоградської області

